

Vragende boer **door Peter de Rijk**

Met de titel *De vriend van Matisse* weet Theo Monkhorst ons nieuwsgierig te maken. Meteen vragen we ons af wie die vriend van de beroemde Frans kunstenaar wel mag zijn. En ook welk verband er met de kunstschilder is die deel uitmaakte van de fauvisten en voor wie de kleurrijke schilderijen van Vincent van Gogh enorm belangrijk waren. Je verwacht dat het een andere schilder betreft, maar het blijkt een 'simpele' boer te zijn. Théodore ontvangt de nog jonge Matisse, die op doorreis is, gastvrij op zijn boerderij. Al snel maakt de energieke Matisse grote indruk, zowel door zijn vioolspel als door zijn haast manische poging het licht van de ondergaande zon op een doek vast te leggen. Kunst lijkt zich ver boven het landelijke leven te verheffen... Maar dan blijkt het geestesleven van de boer grote diepgang te hebben. Zijn schijnbaar naïeve gesprekken met zijn varken en hond, zijn verbinding met alles wat op en rond zijn hoeve leeft, roepen filosofische vragen op. Het levert pagina's op die *De vriend van Matisse* tot een hoger niveau tillen. Over ouderdom schrijft Théodore: 'Naarmate ik ouder word versnelt de tijd. Vergelijkbaar met een bol touw die bij het afrollen zienderogen steeds vlugger slinkt. Uiteindelijk blijft er niets over en kan alleen aan het uitgerolde touw worden afgeleid dat er ooit een bol touw heeft bestaan. Zoals uit de eindeloze dood kan worden afgeleid dat er ooit leven is geweest.'

Over het stellen van vragen noteert de peinzende boer: '... Dat ik denk steeds minder te weten van al wat te weten valt. Ieder antwoord roept een veelheid aan nieuwe vragen op. Het is als met varkens: er komen er steeds meer. Als die zich niet voorplanten, zullen ze uiteindelijk verdwijnen. Ook kennis moet zichzelf voortplanten om te kunnen overleven. Hoe meer er gedacht wordt, hoe meer vragen er ontstaan. Vragen zijn belangrijker dan antwoorden, want zonder vragen zou kennis verschrompelen als een oude paddenstoel.'

Wanneer Matisse Théodore voorstelt om zijn dochter Marianne te schilderen ontstaat er een nieuwe situatie. Wat betekent het om haar vast te leggen? Staat haar echtgenoot dat wel toe, een vreemde man zal haar immers urenlang aanstaren en wie weet met welke gevolgen... Opvallend goed, en prettig

leesbaar, zijn de beschrijvingen van de boerderij, het land en de dieren in deze roman. Dat Monkhorst een eeuwenoud huis bewoont in de omgeving waar het boek zich afspeelt, merk je aan alles wat hij daarover schrijft. Het is levensecht en je gaat ervan houden, net zoals je van de vriend van Matisse gaat houden. Monkhorst beschreef een mens van vlees en bloed.

Theo Monkhorst * *De vriend van Matisse*

Uitgeverij In de Knipscheer

ISBN 978 94 93214 10 1

Bron: *Straatjournaal* (nr. 307) oktober 2023